

Критерії оцінки якості дошкільної освіти

Слід зазначити, що в сучасній теорії та практиці дошкільної освіти відсутні єдині параметри оцінки якості дошкільної освіти.

Оскільки дошкільна освіта і загальна середня освіта є суміжними ланками в системі освіти України, звернемося до досліджень проблем забезпечення якості освіти в загальноосвітній школі.

Розуміючи під якістю освіти результати, в яких відображено досягнутий рівень запланованих цілей, стан шкільного середовища, умови функціонування та розвитку освітньої установи, динаміку особистісного розвитку учителя та учня, впровадження сучасних педагогічних технологій, визначає такі показники якості освіти, що є спільними для всіх освітніх установ:

- 1) рівень соціального, психічного, біологічного розвитку особистості;
- 2) рівень навченості школярів;
- 3) рівень сформованості загально-навчальних вмінь і навичок;
- 4) рівень вихованості учнів;
- 5) рівень життєвої захищеності, соціальної адаптації.

Отже, основним показником якості шкільної освіти вважається результати навчання, а матеріальну базу школи, професіоналізм учителів, сучасність освітнього процесу – підґрунтям для означеного показника.

Виділяється такі якості дошкільної і загальної середньої освіти:

- 1) зміст освітнього процесу;
- 2) стан викладання базових дисциплін за новими навчальними програмами;
- 3) ефективність психологічного забезпечення навчально-виховного процесу;
- 4) рівень розвитку виховних систем дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів;
- 5) стан упровадження освітніх інновацій. Цей перелік є ширшим, адже охоплює і стан психічного здоров'я дитини, і професіоналізм педагога, який виявляється в якості викладання дисциплін, і спроможність використовувати сучасні педагогічні технології в освітньому процесі дошкільного закладу і школи.

Серед показників, що демонструють якість основних умов як структурного компоненту якості освіти, є такі:

- 1) якість та ефективність державно-громадського управління системою дошкільної і загальної середньої освіти;
- 2) якість ресурсного забезпечення та навчального середовища, в якому відбувається освітній процес (правового, фінансового, кадрового, матеріально-технічного, санітарно-гігієнічного);
- 3) якість професійної підготовки і кваліфікації педагогічних працівників;
- 4) якість навчально-методичного забезпечення (освітніх програм та навчальної літератури, підручників і посібників);
- 5) якість науково-методичного забезпечення системи дошкільної та загальної середньої освіти (науково-методичний супровід моніторингових досліджень за напрямками роботи, розробка методичних рекомендацій за напрямками моніторингових досліджень, вивчення перспективного педагогічного досвіду).

В цьому переліку з'являється ще один вагомий критерій оцінки якості освіти – це якість управління системою дошкільної і загальної середньої освіти, хоча не

береться до уваги психологічний комфорт дитини в процесі навчання, збереження її здоров'я та задоволення батьків рівнем освітніх послуг, які надає заклад.

Інші параметри оцінки якості освітньої діяльності закладу дошкільної освіти є:

- 1) **освітня діяльність;**
- 2) **розвивальне середовище;**
- 3) психологічний комфорт дитини;
- 4) здоров'язбережувальна діяльність;
- 5) задоволення потреби сім'ї.

У класифікаціях бачимо збіг за двома позиціями – якість освітньої діяльності закладу і забезпечення психологічного комфорту дитини.

Головними критеріями оцінки ефективності дошкільної освіти є показники особистісного зростання дитини: чим адекватніше, ефективніше та різноманітніше розв'язує дитина доступні вікові навчальні та життєві проблеми, тим вища оцінка роботи закладу дошкільної освіти.

Досліджуючи проблеми запровадження моніторингу, як сучасного засобу управління якістю освіти в закладу дошкільної освіти, визначається якість дошкільної освіти й до сьогодні є дискусійним, оскільки немає чітких параметрів, критеріїв і показників за якими можна було б визначити якість освіти та її результати. З точки зору сучасних наукових підходів, якість освіти характеризується сукупністю критеріїв – умов, освітнього процесу, управління і результатів цього процесу.

«Якість дошкільної освіти» - кожним суб'єктом освітнього процесу розуміється по-різному. З погляду *дітей* – це навчання в цікавій ігровій формі; *батьків* – ефективний розвиток дошкільників, забезпечення можливості безпроблемного вступу до школи; *вихователів* – позитивна оцінка їхньої діяльності керівниками дошкільного закладу та високі результати розвитку вихованців; *керівника* дошкільного закладу – ефективність діяльності вихователів і дитячого садка, як організаційної структури, висока оцінка їх з боку батьків і дітей, успішні освітні результати вихованців, висока оцінка діяльності керівника з боку органів управління освітою; керівника мікро- або макрорівня – ефективність функціонування й підвищення життєздатності системи, якою управляють.

Визначають такі основні групи критеріїв якості освіти в закладі дошкільної освіти, як полікритеріальної категорії:

1) якість умов (матеріальних, фінансових, психологічних), які створені в закладі дошкільної освіти для забезпечення нормальної життєдіяльності кожної дитини, стабільного функціонування колективу;

2) якість освітнього процесу, що проявляється в співпраці педагогів, дітей та їхніх батьків у досягненні цілей в їхньому навчанні, вихованні та розвитку, в плануванні та організації різних видів дитячої діяльності з урахуванням інтересів та потреб дітей; характеру взаємодії педагогів і дітей як партнерів у цій діяльності;

3) якість результатів освіти, які є взаємопов'язаними між собою;

4) якість професіоналізму вихователів та керівників дошкільних закладів.

Ця класифікація критеріїв якості освіти в закладі дошкільної освіти, на наш погляд, є найповнішою, хоча теж чітко не прописані такі показники, як створення здоров'язбережувального середовища і співпраця з учителями початкової школи.

